

## STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Koncepcia boja proti environmentálnej protiprávnej činnosti „Efektívny boj za zdravé životné prostredie“

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/210>

Materiál v pripomienkovom konaní do 27.04.2022

### Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového Ministerstvom životného prostredia SR na základe Plánu práce vlády Slovenskej republiky na rok 2021

#### Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predmetný dokument predstavuje víziu štátnej správy v oblasti starostlivosti o životné prostredie, ktorá je založená na prehľadnosti kompetencií orgánov štátnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie, fungujúcom kontrolnom a zodpovednostnom systéme, účinnej a efektívnej náprave v prípade poškodenia životného prostredia a racionálnom využívaní verejných prostriedkov. Koncepcia reaguje na legislatívne, faktické, ekonomické a systémové nedostatky pri výkone štátnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie, ktoré boli identifikované v podmienkach Slovenskej republiky. Hlavným cieľom predmetného dokumentu je prispieť k skvalitneniu ochrany životného prostredia v Slovenskej republike predovšetkým prostredníctvom zefektívnenia štátnej správy v oblasti starostlivosti o životné prostredie, modernizácie výkonu kontroly a zlepšenia vymožitelnosti práva. Predpokladom naplnenia koncepcie je realizácia troch strategických cieľov: (i) čiastočná reforma štátnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie; (ii) zefektívnenie postupov kontroly a procesov vyvodzovania zodpovednosti; (iii) účinná náprava škôd na životnom prostredí.

### Postoj RÚZ k materiálu

Hlavným cieľom predmetného dokumentu je prispieť k skvalitneniu ochrany životného prostredia v Slovenskej republike predovšetkým prostredníctvom zefektívnenia štátnej správy v oblasti starostlivosti o životné prostredie, modernizácie výkonu kontroly a zlepšenia vymožitelnosti práva. **RÚZ predkladá k návrhu nižšie uvedené zásadné pripomienky.**

### Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

#### 1. Zásadná všeobecná pripomienka k materiálu ako celku

Požadujeme aby v rámci implementácie Koncepcie ako aj jednotlivých opatrení bola zriadená pracovná skupina za účelom zabezpečenia čo najtransparentnejšieho prerokovania a prijímania jednotlivých opatrení vyplývajúcich z Koncepcie. Ako sa uvádza v bode 2 (Úvod) Koncepcie, má byť konkrétna podoba jednotlivých zmien, ktoré sa majú uviesť do praxe, konzultovaná a pripravovaná v spolupráci s jednotlivými orgánmi verejnej moci, odborníkmi z praxe a s odborníkmi z akademického prostredia, čím by mala byť zabezpečená ich vysoká kvalita a zároveň životaschopnosť a vhodnosť pre použitie v praxi. V rámci vyššie uvedených subjektov, ktoré sa majú spolupodieľať na konkrétnej podobe jednotlivých zmien však absentujú zástupcovia podnikateľského sektora. Podnikateľské subjekty sú nepochybne dotknutými subjektami, ktorých sa zmeny vyplývajúce z koncepcie jednoznačne dotknú a považujeme za nevyhnutné aby sa kreovanie ako aj implementácia jednotlivých opatrení uskutočňovala aj s ich súčinnosťou. V tejto súvislosti by sme zároveň radi vyzvali predkladateľa aby oslovil zamestnávateľské zväzy s požiadavkou na nomináciu ich zástupcov do predmetnej pracovnej skupiny.

#### 2. Zásadná všeobecná pripomienka k materiálu ako celku

Požadujeme predkladateľa aby pred skončením aktuálne prebiehajúceho medzirezortného pripomienkového konania (LP/2022/210) riadne a dôsledne vypracoval doložky vybraných vplyvov spolu s reálnym vyčíslením dopadov, najmä na podnikateľské prostredie a opätovne predložil Koncepciu do medzirezortného pripomienkového konania. Zároveň požadujeme aby predkladateľ pred opätovným predložením do medzirezortného pripomienkového konania predložil Koncepciu aj do predbežného pripomienkového konania. V rámci medzirezortného pripomienkového konania

predkladateľ síce predložil doložku vybraných vplyvov avšak tvrdenia v nej uvedené považujeme za nepravdivé až zavádzajúce, ktoré nekorešpondujú s obsahom Konceptcie.

Predkladateľ v rámci doložky vybraných vplyvov uvádza, že materiál, okrem iného, nebude mať žiadne vplyvy na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie životné prostredie a informatizáciu spoločnosti, pričom uvádza, že vzhľadom na to, že predkladaným materiálom je Konceptcia ako strategický materiál s navrhovanými opatreniami, z jej prijatia nevyplývajú bezprostredné vplyvy. S daným tvrdením predkladateľa nemôžeme súhlasiť, a máme za to, že jednotlivé vplyvy je z obsahu Konceptcie možné a hlavne nevyhnutné vyčíslieť.

Ako sa uvádza v bode 2 (Úvod), časť Ad) II Efektívne fungujúci systém kontroly a s ním úzko súvisiaci účinný zodpovednostný systém, tak Konceptcia predpokladá posilnenie personálnych kapacít a materiálno-technického zázemia IŽP SR. Danú problematiku zároveň bližšie špecifikuje bod Ad) 1.1.5 – Personálne a materiálno-technické posilnenie IŽP SR, v zmysle ktorého sa uvádza, že Konceptciou navrhované zmeny vo forme výhradnej kompetencie IŽP SR v oblasti odhaľovania protiprávneho konania a následného správneho trestania, si budú vyžadovať posilnenie personálnych a materiálno-technických kapacít IŽP SR. Vzhľadom na zvýšenú potrebu nových funkčných miest na IŽP SR, a na základe skúseností, že v súčasnosti je na trhu práce nedostatok kvalitných odborníkov, pre ktorých je finančné ohodnotenie inšpektora nedostatočne motivujúce, je potrebné prehodnotiť výšku funkčného platu inšpektorov, najmä s dôrazom na vytvorenie dostatočných rozpočtových zdrojov umožňujúce primerané ohodnotenie inšpektorov prostredníctvom osobných príplatkov. Predpokladá sa, že lukrativnosť IŽP SR ako zamestnávateľa zvýši, okrem lepšieho finančného ohodnotenia, aj kvalitnejšie technické vybavenie (výkonné počítače, tablety, GPS lokátory, mobilné telefóny), moderné vybavenie potrebné na výkon samotnej kontroly (drony, GPS lokátory, testovacie sady, terénne vozidlá, štvorkolky/trojkolky, atď.). V zmysle bodu Ad) 1.2.4 – Zvýšenie akčieschopnosti integrovanej stráže sa zároveň uvádza, že bude nutné zabezpečiť väčší počet príslušníkov profesionálnej zložky Strážcov prírody. V predmetnom bode sa taktiež uvádza, že bude taktiež potrebné materiálno-technicky vybaviť novovzniknuté lokálne pracoviská Stráže prírody pričom existujúce vybavenie bude potrebné doplniť, prípadne opraviť, zmodernizovať a pod. V zmysle bodu Ad) 2.2.7 – zvýšenie možností aplikácie inštitútov odňatia a zaistenia vecí sa uvádza, že lokálne pracoviská IŽP SR a Stráže prírody, ako aj jednotlivých členov integrovanej stráže – Stráže prírody je potrebné materiálne vybaviť a zabezpečiť pre nich priestorové kapacity tak, aby malo dostatočné kvantitatívne a kvalitatívne podmienky na dočasné uskladnenie predovšetkým odňatých a zaistených vecí. V zmysle bodu Ad) 3.1.3 sa navrhuje rozšíriť okru prevádzkovateľov pracovných činností o ďalšie subjekty s povinnosťou zabezpečiť finančné krytie svojej zodpovednosti za environmentálnu škodu. V neposlednom rade sa v bode 5 sa ako jedna z podmienok realizácie uvádza finančný faktor, v zmysle ktorého bude nutné vynaložiť dostatočné finančné zdroje potrebné na úhradu nákladov spojených s realizáciou navrhovaných zmien, najmä v spojení s transformáciou SIŽP na IŽP SR s etablovaním integrovanej stráže.

Na základe vyššie uvedeného je nepochybné, že predkladateľ si už v tejto fáze uvedomuje, že na zabezpečenie cieľov a opatrení vyplývajúcich z Konceptcie bude nevyhnutné vynaložiť dostatočné finančné náklady na ich dosiahnutie. Považujeme preto za nevyhnutné aby predkladateľ už v rámci Konceptcie (a nie až v rámci prijímania jednotlivých opatrení) dôkladne vyčíslil náklady, ktoré bude nevyhnutné vynaložiť ako aj uviedol akým spôsobom bude chce zabezpečiť finančné krytie daných nákladov. V zmysle bodu 6.1 Jednotnej metodiky kvantifikácia vplyvov jednotlivých zavádzaných, menených a vypúšťaných regulácií a súhrnné vplyvy týchto regulácií na podnikateľské prostredie tvorí povinnú súčasť posudzovania vplyvov na podnikateľské prostredie a výsledok tohto procesu je obsahom analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Taktiež považujeme za dôležité, aby jednotlivé opatrenia vyplývajúce z Konceptcie boli v súlade programovým vyhlásením vlády SR, v zmysle ktorého sa vláda SR zaviazala, že bude vytvárať priaznivé podmienky pre podnikanie, podnikateľské prostredie s jednoduchými zákonmi a nízkym administratívnym, finančným a regulačným zaťažením pre všetkých, bude podstatne znižovať regulačnú záťaž podnikania, bude uplatňovať agendu lepšej regulácie a v neposlednom rade sa zaviazala, že zavedie povinnosť predkladateľov nových regulácií v prvej fáze nezvyšovať a následne znižovať regulačné zaťaženie v ich kompetencii.

Vláda SR sa v programovom vyhlásení vlády zároveň zaviazala, že hospodársko-politické rozhodnutia bude prijímať na základe faktov a dát tzv. evidence based policy. Vláda SR sa taktiež zaviazala, že bude pred prijatím rozhodnutia vždy najprv zvažovať všetky relevantné fakty. Základnou požiadavkou na opatrenia Vlády SR bude ich účelnosť, t. j. aby plnili ciele, pre ktoré boli vytvorené a zároveň neúmerne neobmedzovali podnikateľskú aktivitu. V ďalších fázach

implementácie Koncepcie žiadame predkladateľa, aby zohľadnil a postupoval v súlade so záväzkami Vlády SR uvedených v programovom vyhlásení.

### 3. Zásadná všeobecná pripomienka k materiálu ako celku

Vyzývame predkladateľa, aby pri príprave, schvaľovaní a následnej implementácii jednotlivých opatrení taktiež pristúpil k dôkladnému posúdeniu či príslušné legislatívne opatrenia spôsobujúce obmedzenie ústavou garantovaných práv boli resp. budú v okolnostiach posudzovanej veci naozaj nevyhnutné, teda či na dosiahnutie legitímneho cieľa nebol k dispozícii aj menej obmedzujúci resp. menej invazívny či šetrnejší právny prostriedok. Právna norma totiž v podmienkach materiálneho právneho štátu nemôže obmedzovať základné právo alebo slobodu viac, ako je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa ňou sledovaného, resp. právna norma by mala dosahovať sledovaný cieľ najmenej drastickým spôsobom

### Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/210>